

Nielsen i den interessante Tale, han holdt her, med Tilslutning fra det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle), fremhævet, at Gældsbyrden i de sønderjydske Landsdele ikke er større end i det gamle Land. Det ærede Medlem Hr. J. P. Nielsen anførte nogle i saa Henseende interessante Tal. Han sagde, at paa den samlede Landbrugsejendomsværdi af 621 Mill. Kr. hvilede en Gæld af 309 Mill. Kr., nemlig 252 Mill. Kr. indprotokolleret Gæld og 57 Mill. Kr. ikke-indprotokolleret Gæld, altsaa knapt Halvdelen af Landbrugsejendommens Værdi. Dette svarer til 42,8 pCt. af den virkelige Ejendomsværdi, medens det tilsvarende Tal i det gamle Land skulde være lidt højere, nemlig 44,6 pCt. Det var de Tal, det ærede Medlem Hr. J. P. Nielsen nævnte, og som det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle) sluttede sig til.

I Hr. Amtmand Thomsens værdifulde Afhandling om den finansielle Udvikling i de sønderjydske Landsdele før og under Krigen, der er offentliggjort i Realkreditkommissionens Betænkning, for øvrigt ogsaa i Sønderjyske Aarbøger, findes noget afvigende Tal, men det ligger maaske i — jeg ved det ikke, jeg ser, at det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle) nikker —, at de af de ærede Medlemmer Hr. J. P. Nielsen og H. P. Hanssen (Nørremølle) anførte Tal er af nyere Dato, ca. $\frac{1}{2}$ Aar senere. Forskellen ligger ikke saa meget i den samlede Gældsbehæftelse, den er efter Amtmand Thomsens Redegørelse 4 Mill. Kr. større end de Tal, som de ærede Medlemmer Hr. J. P. Nielsen og Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle) nævnte, nemlig 313 Millioner mod 309 Millioner, men Forskellen ligger hovedsagelig — og det vil interessere mig at faa en nærmere Redegørelse for Forskellen — i Størrelsen af henholdsvis den protokollerede og den ikke-protokollerede Gæld. I Amtmand Thomsens Redegørelse opgives den førstnævnte til 269 Millioner og den ikke-protokollerede Gæld, som skal lægges til de 269 Millioner, til 44 Millioner, det bliver 313 Millioner, medens den ikke-indprotokollerede Gæld, efter hvad de to ærede Medlemmer opgiver, udgør et betydelig højere Beløb, nemlig 57 Mill. Kr., medens den indprotokollerede Gæld kun udgør 252 Millioner. I første Øjeblik tænkte jeg, om dette muligvis kunde være paavirket af Realkreditkommissionens Virksomhed, men den Tanke maatte jeg igen lade fare, for den skulde nærmest have virket i den modgaaende Retning. Men jeg vil gerne have denne

Uoverensstemmelse opklaret, fordi Spørgsmaalet om, paa hvilke forskellige Grundlag Landbrugsgælden hviler, jo er af en ikke ringe Interesse og Betydning. Hvorom alting er, er det sønderjydske Landbrugs samlede Gæld altsaa ca. 310 Mill. Kr. Til den i Oktober 1925 indprotokollerede Gæld paa ca. 270 Mill. Kr. svarede i 1914 en Gæld paa 220 Mill. Mark, det er altsaa en meget væsentlig Forhøjelse. For Ejendommene paa Landet og i Byerne beløber den samlede Pantegæld sig til ca. 400 Mill. Kr., det vil sige $\frac{5}{8}$ af det samlede Beløb af Vurderingen til Ejendomsskyld. At Gælden er saa stor, vil sikkert være uforstaaeligt for mange i Betragtning af den enestaaende Fordel, der paa Kreditors Bekostning tilfaldt Grundejerne ved Aflastning af den oprindelige Mark-Hypotekgæld, men det bliver forstaaeligt, naar man betænker de betydelige Udgifter, der nødvendiggjordes ved Udbedringen af Krigsaarens Rovdrift, Besætningernes Fornyelse, Bedrifternes Omlægning, ved Landsdelenes Elektrificering, hvilken sidste alt i alt med de forskellige Anlæg menes at have kostet ca. 50 Mill. Kr. Dertil kommer alle de andre Forhold, jeg tidligere har nævnt, de dyre Kronelaan, Tab paa Obligationskurserne o. s. v., og alt det i en Tid, hvor de danske Valutaforhold var alt andet end stabile, svingede frem og tilbage mellem 50 og 80. De, som har gjort mest for at gennemføre en Driftsomlægning, de der har gjort mest for at bringe deres Landbrug i Overensstemmelse med danske Forhold, det er dem, der i Dag sidder vanskeligst i det. Jeg tror absolut, at de Udtalelser, Hr. Madsen-Mygdal har fremsat i „Politiken“ i saa Henseende, er rigtige.

Jeg vender mig fra dette Spørgsmaal om Gældsbyrden til et andet meget vigtigt Punkt, Kapitalopsparingen. Det samlede hjemlige Markindskud i nordslesvigske Banker og Sparekasser var i December 1914 160 Mill. Mark, i Juli 1919 300 Mill. Mark. Hele dette Beløb forsvandt i Markinflationens Agrund. Banker og Sparekasser stod paa bar Bund, Kapitaltilførselen kom Nord fra, ny hjemlig Kapital kunde først danne sig ad Aare. Ultimo 1921 beløb de samlede hjemlige Indskud i Pengeinstitutterne, derunder de fremmede Filialer, sig til ca. 79 Mill. Kr., 4 Aar senere, ultimo 1925, 88 Mill. Kr., hvoraf for Sparekassernes Vedkommende henholdsvis 14 og 33,2 Millioner.

Det ærede Medlem Hr. J. P. Nielsen anfører nu, at Sparekasseindskuddene i de sidste 17 Maaneder er vokset med 5,3